Działania OPS wobec osób z problemami psychicznymi

Jak przebiega proces efektywnego umieszczania osoby z doświadczeniem choroby psychicznej w DPS? Jak postępować z osobami starszymi, które zmagają się z demencją, chorobą Alzheimera?

Wideoszkolenie PCC Poland skierowane do pracowników socjalnych miejskich i gminnych ośrodków pomocy społecznej, którzy na co dzień zajmują się pracą z osobami doświadczającymi trudności psychicznych.

Jak usprawnić proces ubezwłasnowolnienia osoby z doświadczeniem choroby psychicznej?
Uczestnicy szkolenia zapoznają się z różnymi wzorami pism związanych z procesem ubezwłasnowolnienia. Doświadczony praktyk wytłumaczy również jak zachować bezpieczeństwo własne podczas interwencji oraz poruszy temat odpłatności w DPS.

W programie m.in.:

- Jak reagować w przypadku zaistnienia zagrożenia życia i zdrowia osoby doświadczającej zaburzeń psychicznych: personel karetki odmawia, bo obawia się wejścia na ścieżkę sądową z rodziną takiej osoby, która nie jest ubezwłasnowolniona?
- Jakie są zasady pisania skutecznego wniosku o ubezwłasnowolnienie?
- Jak postępować z osobami w stosunku, do których jest wszczęta procedura Niebieskie Karty z powodu stosowania przemocy?
- Gdzie kierować osoby z trudnościami psychicznymi, gdy konsultacja psychologiczna lub psychiatryczna jest potrzebna "na już"? Jak radzić sobie w przypadku, gdy czas oczekiwania na usługi NFZ jest stanowczo za długi?
- Jak wypełniać dokumenty, aby nie wystąpiły wątpliwości co do ich autentyczności? Jak skutecznie zapewniać o autentyczności dokumentacji?
- Jak formułować odpowiednie pisma i wnioski, aby przeprowadzić hospitalizację przymusową?
- Do jakich ośrodków można zwrócić się po pomoc w związku z osobą doświadczającą choroby psychicznej oraz jakie usługi świadczą poszczególne jednostki?

Wzory pism, jakie otrzymają uczestnicy:

- Pisma związane z procesem ubezwłasnowolnienia i umieszczania danej osoby w ośrodku
- Wnioski do sądu o skierowanie na przymusowe leczenie
- Wnioski o przymusowe umieszczenie w DPS
- Pisma sądowe o objęcie leczeniem przymusowym

Szczegółowy program szkolenia:

1. W jaki sposób umieszczać osoby doświadczające choroby psychicznej bez ich zgody w DPS czy ZOL?

- Jakich argumentów należy używać, aby osoba z trudnościami psychicznymi chciała skorzystać z

leczenia?
- Co robić w przypadku, gdy osoba doświadczająca choroby psychicznej, nie chce się leczyć i nie wyraża zgody, ale leczenie jest wskazane? Jak formułować wnioski i efektywną dokumentację w celu interwencji przy osobie z trudnościami psychicznymi, która nie wyraża zgody na taką pomoc, a nie jest ubezwłasnowolniona?
- Jak formułować odpowiednie pisma i wnioski, aby przeprowadzić hospitalizację przymusową?
- Co zrobić, kiedy nie można zdiagnozować takiej osoby, jest ona nieuchwytna lub ucieka?
- Kto może wydać zaświadczenie o konieczności podjęcia leczenia, kiedy pacjent jest nieuchwytny dla lekarza? Jakie są możliwości prawne pracownika socjalnego w takiej sytuacji?
- Jakie są dodatkowe narzędzia w procesie kierowania osoby z trudnościami psychicznymi na przymusowe leczenie? Czy tylko decyzją sądu można zmusić do leczenia? Czy jest jakaś alternatywa?
- Co robić w sytuacji, kiedy osoba doświadczająca choroby psychicznej nie zgadza się na leczenie, ale nie występuje zagrożenie życia? Jak można pomóc takiej osobie?
- Jak reagować w przypadku zaistnienia zagrożenia życia i zdrowia osoby z trudnościami psychicznymi: personel karetki odmawia, bo obawia się wejścia na ścieżkę sądową z rodziną takiej osoby, która nie jest ubezwłasnowolniona?
- Jak przebiega proces efektywnego umieszczania osoby z doświadczeniem choroby psychicznej w DPS? Kiedy należy kontaktować się z sądem, a kiedy prokuraturą?
- Przykład: przez postanowienie sądu o przymusowym leczeniu Pani jest leczona psychiatrycznie, po opuszczeniu szpitala sytuacja rodzinna się pogarsza, napisano więc wniosek o ponowne zbadanie sytuacji rodzinnej. Sąd w odpowiedzi wyśmiewa pracownika socjalnego, że taki wniosek nie pozostaje w kompetencjach sądu. Pracownik socjalny nie wie teraz do kogo kierować taki wniosek o ponowne zbadanie sytuacji rodzinnej, czy w takim przypadku powinien kierować się do prokuratury?
- Przykład: osoba choruje na schizofrenię paranoidalną i stanowi zagrożenie. Dzieci takiej osoby są zabezpieczone, jednak wspomniana osoba nie chce się leczyć. Co robić w takim przypadku? Jakie dokumenty są potrzebne? Jak stworzyć taką dokumentację poprawnie i na tyle skutecznie, aby interwencja miała największe szanse powodzenia?
- Czy pracownik socjalny może złożyć wniosek do sądu o przymusowe leczenie w imieniu osoby chorej?
- Jak napisać wniosek o przymusowe podjęcie leczenia osoby doświadczającej choroby psychicznej, uzależnionej od alkoholu lub innych używek?
- Co zrobić, jeśli osoba doświadczająca choroby psychicznej nie ma rodziny, nie ma możliwości umieszczenia jej w DPS z powodu braku miejsc i braku kadry do usług specjalistycznych?
- Jak wypełniać dokumenty, aby nie wystąpiły wątpliwości co do ich autentyczności? Jak skutecznie zapewniać o autentyczności dokumentacji?
- Przykład: Wniosek został wypełniony długopisem z czarnym atramentem. Wniosek został odrzucony, ponieważ zarzucono, że jest to kopia dokumentu, a nie oryginał (przez czarny tusz). Mimo potwierdzeń ze strony pracownika socjalnego wniosek dalej jest uznawany za odrzucony, a osoba z trudnościami psychicznymi nie chce ponownie współpracować, a dalej wymaga interwencji. Co robić w takim wypadku? Jak pracowni socjalny może się obronić?
- Przykłady wniosków: jak pisać wnioski do sądu o skierowanie na przymusowe leczenie, o przymusowe umieszczenie w DPS?

2. Proces ubezwłasnowolnienia: jak powinien przebiegać proces ubezwłasnowolnienia? Jak

skutecznie go przeprowadzać?

- Jakie są zasady pisania skutecznego wniosku o ubezwłasnowolnienie?
- Kto może występować o ubezwłasnowolnienie?
- Do kogo pracownik socjalny powinien złożyć wniosek o ubezwłasnowolnienie osoby doświadczającej choroby psychicznej?
- Jakie procedury możemy zastosować w przypadku odrzucenia przez sąd wniosku o ubezwłasnowolnienie?
- Jakich argumentów używać przed sądem, aby wniosek o ubezwłasnowolnienie nie został odrzucony?
- Jaka dokumentacja medyczna jest niezbędna, aby wszcząć procedurę ubezwłasnowolnienia?
- Jaką dokumentację powinna zbierać i składać rodzina, a jaką gmina, w postępowaniu o ubezwłasnowolnienie?
- Co zrobić, jeśli nie ma możliwości badania przez biegłego sądowego w skutek nieobecności, nieuchwytności pacjenta?
- Kto może podpisać wywiad środowiskowy, np. o usługi opiekuńcze, jeśli osoba doświadczająca choroby psychicznej nie jest świadoma co podpisuje, a rodzina nie wyraża zgody na ubezwłasnowolnienie?
- Jakich argumentów użyć w rozmowie z rodzinami osób chorych, które są w podeszłym wieku i w obawie przed odtrąceniem lub agresywną reakcją na wniosek o ubezwłasnowolnienie wycofują się, zmieniają zeznania? Jak utwierdzać ich w konsekwentnym działaniu?
- Jak zmotywować rodzinę osoby z zaburzeniami psychicznymi do rozpoczęcia procesu ubezwłasnowolnienia? Jak ją pokierować?
- W jaki sposób uświadamiać rodzinę chorego, że to przede wszystkim od nich zależy, jak potoczy się proces ubezwłasnowolnienia danej osoby? Jak nakłonić taką rodzinę do współpracy z ośrodkiem?

3. Droga po pomoc specjalisty – skuteczne praktyki i przyspieszanie procesu

- Na co zwrócić szczególną uwagę w procedurze kierowania osoby z trudnościami psychicznymi do psychiatry? Jak rozmawiać z rodziną, która ma pierwszeństwo składania takiego wniosku?
- Jak prawidłowo i efektywnie prowadzić swoje działania w procesie kierowania osoby wymagającej pomocy psychologicznej/psychiatrycznej do specjalisty?
- Do jakich ośrodków można zwrócić się po pomoc w związku z osobą z trudnościami psychicznymi oraz jakie usługi świadczą poszczególne jednostki?
- Gdzie kierować osoby z trudnościami psychicznymi, gdy konsultacja psychologiczna lub psychiatryczna jest potrzebna "na już"? Jak radzić sobie w przypadku, gdy czas oczekiwania na usługi NFZ jest stanowczo za długi?
- Na jakie podstawy prawne należy się powołać, aby zmobilizować lekarzy psychiatrów do przeprowadzenia wizyty domowej?
- Jak radzić sobie z problemami kadrowymi, gdzie brakuje psychologów i psychiatrów?
- Jak radzić sobie w przypadku małej gminy, gdzie najbliższy specjalista jest w mieście położonym około 40 km dalej, a czas oczekiwania na konsultacje z taką osobą to miesiąc? W jaki sposób można przyspieszyć proces kierowania osoby z zaburzeniami psychicznymi do specjalisty?
- Jak wygląda proces angażowania asystenta rodziny?
- Czy do wsparcia osoby chorującej na schizofrenię można zaangażować asystenta rodziny?

4. Bezpieczeństwo pracownika socjalnego: agresja i przemoc ze strony osób doświadczających zaburzeń psychicznych – jak postępować wobec takiego zachowania? Jak zachować bezpieczeństwo własne?

- Jak postępować z osobą z doświadczeniem choroby psychicznej , która stosuje przemoc? Jak współpracować z rodziną takiej osoby?
- Jak postępować z osobami w stosunku, do których jest wszczęta procedura Niebieskie Karty z powodu stosowania przemocy?
- Jak powinno wyglądać działanie w terenie? Co robić, jeśli osoba, do której zmierzamy na interwencję, zaczyna zachowywać się nieprzewidywalnie i agresywnie? O czym należy pamiętać przygotowując się na interwencję, uwzględniając bezpieczeństwo własne? Jak dbać o bezpieczeństwo własne podczas interwencji?
- Co w przypadku gdy osoba, do której idziemy na interwencję zamyka nas w swoim mieszkaniu na klucz i nie chce wypuścić?
- Przykład: Żona wraz z dziećmi odchodzi od męża, który zmaga się z problemami psychicznymi. W konsekwencji nie ma kontaktu z taką osobą, która dodatkowo późną porą wykazuje działania agresywne wobec sąsiadów. Na nic sprawdzają się działania policji. Co zrobić w przypadku, gdy z osobą z doświadczeniem choroby psychicznej nie ma żadnego kontaktu i wykazuje zachowania agresywne?

5. Odpłatności w DPS/ZOL

- Jak należy kierować osobę do DPS i ustalać odpłatności dla osób zobowiązanych za osobę?
- Jak rozliczyć pobyt osoby z zaburzeniami psychicznymi w DPS, gdy dana osoba posiada gospodarstwo rolne?
- Kto powinien uiścić opłatę, gdy osoba umieszczana w ZOL-u nie ma żadnego dochodu?
- Jak wygląda alimentacja w DPS pobytu osoby niepełnoletniej?

6. Pomoc dla seniorów – jak odpowiednio uświadamiać o demencji i chorobie Alzheimera?

- Jak postępować z osobami starszymi, którzy zmagają się z demencją, chorobą Alzheimera? Jak rozmawiać i jak prowadzić odpowiednią dokumentację?
- Jak prowadzić rozmowy z rodzinami osób chorych na demencję czy chorobę Alzheimera? Jakiego wsparcia merytorycznego należy udzielić aby rodzina efektywnie kierowała taką osobę chorą do odpowiedniego specjalisty? Jakich informacji należy udzielić, aby taka rodzina wiedziała, jak postępować z taką osobą, na co członkowie rodziny powinni być wyczuleni?
- Jak pomóc osobie chorującej na demencję lub chorobę Alzheimera w przypadku, gdy to osoba samotna?

Prowadzący:

Anna Wdowiarz

Od 2008 r. jest związana z pracą w jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej na stanowiskach: **konsultanta prawnego** oraz **koordynatora projektów finansowanych ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego** (okres programowania 2008-2013), **przewodniczącej Zespołu**

Interdyscyplinarnego.

Aktualnie (od 2018 r.) jest **kierownikiem Działu Pomocy Środowiskowej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Mielcu**. Koordynuje pracą siedemnastoosobowego zespołu pracowników socjalnych i konsultanta prawnego, podejmujących pracę m.in. w zakresie: wsparcia rodzin z trudnościami opiekuńczo-wychowawczymi, kierowania osób tego wymagających do domów pomocy społecznej, udzielania świadczeń zgodnie z ustawa o pomocy społecznej, wsparcia osób z zaburzeniami psychicznymi (występowanie z wnioskami do sądu o umieszczenie w DPS bez zgody, oraz w zakładach opiekuńczo-leczniczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi).

Pracuje także jako **konsultant prawnik w Punkcie Interwencji Kryzysowej** przy Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Mielcu.

Ukończyła wyższe studia zwieńczone tytułem magistra na kierunku **prawo** w Katolickim Uniwersytecie Lubelskim (2002), seminarium doktoranckie z zakresu prawa w Wyższej Szkole Prawa i Administracji - Rzeszowskiej Szkole Wyższej; studia podyplomowe z zakresu **organizacji pomocy społecznej** w Uniwersytecie Rzeszowskim oraz studium pomocy psychologicznej.

Szkoliła kadry pomocy społecznej województwa podkarpackiego z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, jest też autorką artykułu pt. "Asystent rodziny - nowa forma pomocy dla rodzin doświadczających trudności opiekuńczo-wychowawczych", który ukazał się w kwartalniku: "Administracja. Teoria-dydaktyka-praktyka" nr 3 (44) w roku 2016 r. oraz uczestniczką Ogólnopolskiej Konferencji Naukowej pn. Piecza zastępcza i przysposobienie w polskim systemie prawa, gdzie występowała jako jedna z prelegentek, czego owocem był artykuł pt. *Piecza zastępcza a zadania jednostek samorządu terytorialnego szczebla gminnego*, który ukazał się w publikacji pt. "Piecza zastępcza i przysposobienie w polskim systemie prawa", Toruń 2019.

Prawa autorskie do niniejszego programu przysługują Private Corporate Consulting Sp. z o.o. Udostępnianie, kopiowanie i przerabianie niniejszego programu bez pisemnej zgody Private Corporate Consulting Sp. z o.o., zagrożone jest odpowiedzialnością karną oraz cywilną